

VAKCINACIJA PROTIV HPV I RAKA GRLIĆA MATERNICE

ECCA radi na smanjenju problema raka grlića maternice u Evropi promovišući svijest o ovoj bolesti i načinima na koje ona može biti spriječena. Na osnovu iskustva istraživača, kliničara i organizacija koje se bave javnim zdravljem širom Evrope, ECCA je pripremila:

Brošure

- Prevencija raka grlića maternice (skrining Papa testom)
- Humani papillomavirus (HPV) i rak grlića maternice
- Praćenje i liječenje žena s abnormalnim Papa-nalazom
- Vakcinacija protiv HPV i raka grlića maternice

Edukativne knjižice

- Sve što treba da znate kako biste izbjegli rak grlića maternice
- Sve što treba da znate ako imate abnormalan rezultat Papanikolau testa

Za dodatne informacije

- 📄 Posjetite naš websajt: www.ecca.info
- ✉ Pošaljite svoja pitanja na adresu: info@ecca.info

terav/erdę Photos : Getty Image / Stockbyte L4_BA_BA_A

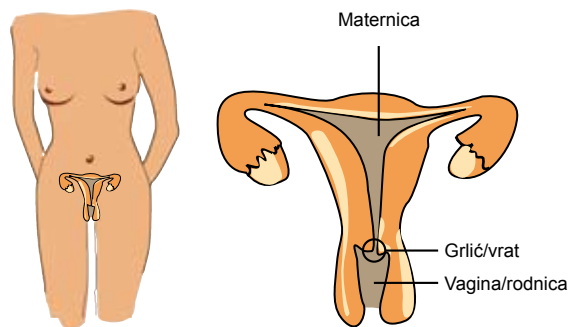
- Vakcinacija obezbjedjuje veoma efektnu zaštitu protiv 2 najčešća tipa HPV, i to HPV 16 i 18 koji su odgovorni za nastanak 2/3 slučajeva raka grlića maternice i većine abnormalnih PAPA nalaza, ali vakcina ne štiti protiv svih tipova HPV koji mogu dovesti do nastanka raka grlića maternice.
- Vakcinacija sprječava HPV infekciju koja se javlja najčešće. Stoga obezbjedjuje najbolju zaštitu ukoliko se da prije nego se započne sa seksualnom aktivnošću.
- Vakcinacija nije pokazala da štiti od oboljenja ukoliko već imate HPV 16 ili 18 u vrijeme vakcinisanja. Stoga, efekat vakcinacije može biti manji kod žena koje su seksualno aktivne i koje imaju već infekciju sa jednim ili oba ova tipa virusa.
- Postojeća vakcina se pokazala sigurnom u kliničkim ispitivanjima samo sa minornim reakcijama tipičnim za bilo koju vakcinu.
- **Vakcinacija protiv HPV redukuje rizik za nastanak raka grlića maternice ali ga ne eliminiše. Čak i ako ste vakcinisani, vrlo je bitno da nastavite sa redovnim pregledima.**

- Šta je karcinom grlića maternice?
- Zašto se vakcinisati?
- Ko treba biti vakcinisan?
- Da li vakcinacija obezbjedjuje potpunu zaštitu od nastanka cervikalnog karcinoma?
- Koliko dugo vakcina štiti?
- Trebaju li se vakcinisati i dječaci ili muškarci?
- Je li vakcinacija sigurna?

VAKCINACIJA PROTIV HPV I RAKA GRLIĆA MATERNICE

Šta je karcinom grlića maternice?

Rak grlića maternice nastaje na grliću, dijelu maternice koji se otvara prema vagini/rodnici. Zapocinje kada se neke ćelije grlića maternice promijene i krenu da se umnožavaju na nekontrolisan način.

Zašto se vakcinisati?

Vakcinacija efektivno sprječava:

- infekciju sa HPV tipovima 16 i 18 koji najčešće uzrokuju rak
- razvoj abnormalnih ćelija grlića uzrokovanih ovim tipovima.

Zbog toga će vakcinacija redukovati rizik od potrebnosti tretmana za abnormalne ćelije na grliću maternice i ujedno redukovati rizik za nastanak karcinoma.

Jedna vakcina takođe štiti od HPV tipova 6 i 11 koji uzrokuju većinu slučajeva spolnih bradavica.

Ko treba biti vakcinisan?

Vakcinacija sprječava HPV infekciju koja se javlja najčešće. Obezbjedjuje najbolju zaštitu ukoliko se da prije nego se započne sa seksualnom aktivnošću. HPV je veoma čest i mnoge žene bivaju inficirane vrlo brzo nakon što započnu sa seksualnom aktivnošću. Zbog

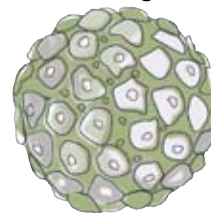
ovog, vakcinacija može biti manje efikasna kod seksualno aktivnih tinejdžera ili žena.

U Bosni i Hercegovini vakcinacija se preporučuje u dobi od 12 do 14 godina.

Da li vakcinacija obezbjedjuje potpunu zaštitu od nastanka cervikalnog karcinoma?

Vakcinacija efektivno sprječava nastanak i razvoj abnormalnih ćelija na grliću maternice zbog HPV tipova u samoj vakcini kod žena koje u tom trenutku nisu inficirane tim tipovima. Ova vakcina ne štiti žene koje imaju infekciju sa HPV 16 ili 18 u vrijeme vakcinacije. Takođe, vakcina ne štiti od ostalih HPV tipova koji uzrokuju karcinom grlića maternice.

Iz ovih razloga, postojeća HPV vakcina ne obezbjedjuje potpuno zaštitu od karcinoma grlića maternice. Čak i u slučaju da ste vakcinisani, vrlo je bitno da nastavite sa redovnim pregledima, tako da postojanje bilo kakvih abnormalnih ćelija na grliću može biti nadjeno u ranoj fazi, kada se mogu lako odstraniti i spriječiti nastanak raka.

Humani Papilloma Virus (HPV)
uzrok raka grlića maternice

Humani Papilloma Virus (HPV) i karcinom grlića maternice

Postoji oko 40 različitih tipova Humanog Papilloma Virus (HPV) koji mogu inficirati genitalni trakt. Neki od ovih tipova mogu uzrokovati promjene na ćelijama grlića koje mogu progredirati u rak grlića maternice. HPV tip 16 i 18 su najčešći tipovi udruženi sa rakom grlića maternice i uzrokuju oko 2/3 slučajeva raka i većinu abnormalnih PAPA nalaza. Ostali tipovi HPV, uzrokuju većinu slučajeva spolnih bradavica, ali nisu udruženi sa karcinomom grlića maternice.

Genitalni HPV se može prenijeti bilo kojom formom

Koliko dugo vakcina štiti?

Postojeća vakcina se daje kao tri inekcije tokom 6 mjeseci. Trenutno, znamo da vakcinacija pruža dobru zaštitu protiv HPV tipova sadržanih u vakcini i oboljenja uzrokovanih ovim tipovima, u toku najmanje 5 godina, što je ustvari vrijeme za koje su žene praćene u kliničkim ispitivanjima do danas. Još uvijek se sprovode studije koje će pokazati koliko dugo zaista će zaštita trajati.

Trebaju li se vakcinisati i dječaci ili muškarci?

Premda muškarci ne mogu dobiti karcinom grlića maternice, mogu prenijeti HPV infekciju svojim partnerkama.

Vakcinacija se ne preporučuje za dječake ili muškarce u Bosni i Hercegovini, s obzirom da još uvijek ne znamo da li ona efektivno sprječava HPV infekciju kod muškog pola. Ovaj uticaj se još uvijek ispituje u studijama i vakcina će se možda preporučivati za upotrebu kod dječaka i muškaraca u budućnosti.

Je li vakcinacija sigurna?

Vakcinacija se pokazala sigurnom. Klinička ispitivanja su pokazala samo minorne reakcije tipične za bilo koju vakcinu (otok, svrbež, zacrvenjenost na mjestu uboda, i rjeđe temperaturu, mučninu i vrtoglavicu).

HPV vakcina se ne preporučuje trudnicama.

seksualnog kontakta. Veoma je čast i može se javiti u bilo koje vrijeme, ali većina ljudi stekne infekciju HPV ubrzo nakon što započnu sa seksualnom aktivnošću. Srećom, većina ih se izbori sa HPV prirodnim imunitetom, i infekcija iščezne unutar 24 mjeseca bez ikakvih problema. Dok je žena pozitivna za HPV, virus može prouzrokovati nastanak abnormalnih ćelija na razmazu sa grlića, ali i ove ćelije mogu nestati jednom kad se virus eliminiše.

Problem se javlja kada neke žene ne uspiju da se riješe infekcije sa HPV. U tim slučajevima, abnormalne ćelije na grliću maternice mogu, tokom vremena, razviti se u rak grlića maternice ukoliko nisu na vrijeme detektovane i odstranjene na redovnim pregledima.